



Foto: BZ/Aad Meijer

ONZEKERHEID ROND BREXIT HOUDT AAN

OP HOOP VAN ZEGEN

Als de gevolgen niet zo ingrijpend zouden zijn, was het een vermakelijke klucht. Het Britse Lagerhuis met haar rituelen en verbaal vuurwerk, de dansmoves van Theresa May, minister Stef Blok die via een blauw beest op zijn bureau aanspoort tot actie. Maar brexit is zeer serious business met enorme financiële gevolgen. Ondanks de aanhoudende onzekerheid over het daadwerkelijke verloop hebben ondernemers geen keus. Ze moeten zich voorbereiden op de meest verregaande consequenties van een no deal-brexit.

Per 29 maart 2019 stapt het Verenigd Koninkrijk (VK) uit de EU. De wijze waarop is onzeker en zal dat waarschijnlijk tot kort voor deze datum blijven. Premier May rekt tijd en lijkt de beslissende stemming in het Lagerhuis zoveel mogelijk richting de deadline op te willen schuiven. Waarschijnlijk in de hoop dat morrend wordt ingestemd met het dan voorliggende compromis. Niet van harte maar omdat het alternatief – geen deal – nog slechter is.

DERDE LAND

Bij een no deal is het VK niet langer lid van de interne EU-markt en de douane-unie. Omdat geen afspraken zijn gemaakt, is het VK voor de EU in dat geval een zoge-

naamd derde land. Daarvoor gelden de regels en tarieven van de Wereldhandelsorganisatie. De EU zal invoerrechten heffen op VK-producten. Gemiddeld zijn die niet hoog maar voor specifieke producten lopen de heffingen fors op. Niet voor niets dreigen in het VK gevestigde automakers hun faciliteiten naar elders te verplaatsen. Voor auto's en onderdelen gelden 10% invoerrechten; landbouwheffingen zijn gemiddeld nog een stevig stuk hoger. Welke tarieven het VK op haar beurt voor EU-landen gaat rekenen, kunnen ze aan de overzijde van het kanaal vrij bepalen. Of die nu hoog of juist heel laag worden, ook de gevolgen hiervan kunnen ingrijpend zijn. Een no deal betekent in elk geval extra administratieve lasten, douaneformaliteiten en controles.

Als het gaat om toegang tot de wederzijdse markten voor diensten gelden bij een harde brexit de richtlijnen van de General Agreement on Trade in Services. Dat kan zelfs betekenen dat levering van sommige diensten simpelweg niet meer mogelijk is.

GEZOND VERSTAND?

De term zachte brexit is een containerbegrip voor scenario's die variëren in hardheid. Ze lopen uiteen van een constructie zoals de EU met Noorwegen heeft, een douane-unie zoals met Turkije of een vrijhandelsverdrag. Het meest waarschijnlijk is een mengvorm met specifieke afspraken. Een overeenkomst waarbij de wederzijdse handel zo min mogelijk hinder ondervindt en beide partijen zonder al te veel gezichtsverlies kunnen leven. De brexit is al ingrijpend genoeg. Daarom is er hoop dat het gezonde verstand zegeviert.

TRANSITIEPERIODE

Van zacht zou je ook kunnen speken als er een overgangperiode komt. In een vóór de deadline van 29 maart gesloten terugtrekkingsakkoord kunnen VK en EU afspreken dat alles een tijdlang grotendeels blijft zoals het was, dus zonder douaneformaliteiten. Zo'n transitieperiode kan duren tot 31 december 2020. Let wel: dit betekent alleen dat de brexit-veranderingen uitgesteld worden. Uitstel is geen afstel maar het zou wel welkom zijn om zaken goed te kunnen regelen. Grootschalige kapitaalvernietiging door onvoorziene consequenties en noodmaatregelen kan dan zoveel mogelijk worden vermeden.

DENK AAN DE KETEN

Gezien de vertragingstactiek van premier May is waarschijnlijk pas vlak voor 29 maart duidelijk welk scenario het wordt. Afwachten en hopen dat het vooralsnog meevalt is geen optie. Ondernemers hebben geen andere keus dan zich voor te bereiden op het slechtste scenario: een brexit zonder deal. Bij die voorbereiding bieden tal van organisaties ondersteuning. VNO-NCW, MKB-Nederland en de

'DE TERM ZACHTE BREXIT IS EEN CONTAINERBEGRIIP VOOR SCENARIO'S DIE VARIËREN IN HARDHEID'

CHAOS IN DOVER

De Douane wil 900 nieuwe medewerkers aannemen. Het zegt veel over dat wat komen gaat. Ook aan de overzijde van het kanaal is het alle hens aan dek. The Financial Times publiceerde uit een overheidsrapport over de verwachte wachttijd aan de grens. Totale chaos dreigt, zo blijkt. In de havenstad Dover arriveren dagelijks 10.000 vrachtwagens. Wordt elk daarvan een dikke minuut gecontroleerd dan zorgt dat voor een file van 1.200 tot 2.700 auto's. Een controle van 70 seconden leidt tot een wachttijd van zes dagen, is 80 seconden nodig dan komt alles volledig tot stilstand.

Rijksoverheid bundelen hun krachten met hulpbijbrexit.nl, er is een brexitloket en de Douane ontwikkelde een brexit-toolkit. Ook brancheorganisaties, accountants en banken geven informatie via stappenplannen en checklists. Genoeg hulpmiddelen voor een gedegen voorbereiding, lijkt het. Belangrijk daarbij is een ruime scope. Houd rekening met de gehele keten; niet alleen van de eigen organisatie, ook die van toeleveranciers. Als hun supplychain niet brexitproof is, ondervindt ook u daarvan mogelijk de gevolgen.

DATABESCHERMING

Ook voor bedrijven die geen zaken doen met het VK is de brexit allesbehalve een ver van mijn bed show. Actie kan wel degelijk nodig zijn. Bijvoorbeeld als organisaties over gegevens beschikken die vallen onder de privacywetgeving en op een server in het VK staan. Bij data van Europeanen die zijn opgeslagen in een derde land moet het beschermingsniveau namelijk gelijkwaardig zijn aan dat binnen de EU. De vraag is hoe Europa dit gaat beoordelen en controleren. En wat de gevolgen zijn voor databezitters. Zelfs als er echt geen enkele link is met het VK kan brexit gevolgen hebben. Toeleveranciers of klanten kunnen geraakt worden, hetgeen weer van invloed kan zijn op hun relatie met u. Een bedrijf dat wel exporteert en zich door brexit terugtrekt uit het VK, zal zich wellicht met volle kracht richten op het vergroten van marktaandeel binnen Nederland. Daar kunnen concurrenten last van krijgen.

WERKBARE SITUATIE

De enige zekerheid rond brexit is voorlopig onzekerheid. Onder druk wordt alles vloeibaar; naarmate de deadline dichterbij komt, kunnen standpunten veranderen. Zo is Labour nu toch voorstander van een tweede referendum.

Het blijft hopen op het eerdergenoemde gezonde verstand. Steeds meer bedrijven en belangenorganisaties roepen op tot tijdelijke regelingen en pragmatische noodverbanden om in elk geval een werkbare situatie te creëren. Hoe dan ook, de gevolgen in het algemeen en voor individuele bedrijven zullen ingrijpend zijn.

ONDERNEMERSCHAP GEVRAAGD

Zoals bij elke bedreiging zijn er ook kansen. Bij toekomstige concurrentie vanuit het VK zijn de gevolgen meerledig. Voor Britse bedrijven wordt de drempel om zaken te doen met de EU hoger en stijgen de kosten. Mocht het pond door de brexit echter scherp in waarde dalen ten opzichte van de euro dan levert dat juist een lagere kostprijs op. Voor EU-bedrijven geldt dat ze allemaal te maken krijgen met de brexit. Wat dat betreft is het speelveld gelijk. Hoe goed een bedrijf hierop inspeelt ten opzichte van de concurrentie bepaalt de uiteindelijke impact. Want ook dat is ondernemerschap: wie het beste omgaat met veranderende omstandigheden trekt aan het langste eind.

De ontwikkelingen rond brexit zijn onvoorspelbaar. De informatie in dit artikel kan inmiddels deels achterhaald zijn door de realiteit.

